

42 LAT TEMU KARDYNAŁ KAROL WOJTYŁA ZOSTAŁ PAPIEŻEM

42 lat temu, 16 października 1978 roku, o godzinie 18.18 znad Kaplicy Sykstyńskiej na placu św. Piotra w Rzymie uniósł się biały dym. Był to znak, że kardynałowie zgromadzeni na konklawe wybrali następcę św. Piotra. Okazał się nim kardynał Karol Wojtyła z Polski.

Uroczystą Mszą Św. rozpoczęło się 14 października po południu drugie już w tym roku konklawe, spowodowane niespodziewaną śmiercią Papieża Jana Pawła I – zmarł 28 września, zaledwie 33 dni po wyborze.

Dopiero ósma tura głosowania, która odbyła się po południu 16 października, w liturgiczne wspomnienie Św. Jadwigi Śląskiej, przyniosła wreszcie rozstrzygnięcie, które miało zmienić oblicze Kościoła i świata na następne 27 lat. Jak bardzo je zmieniło, najbardziej mieliśmy się przekonać się dopiero po śmierci tego Papieża.

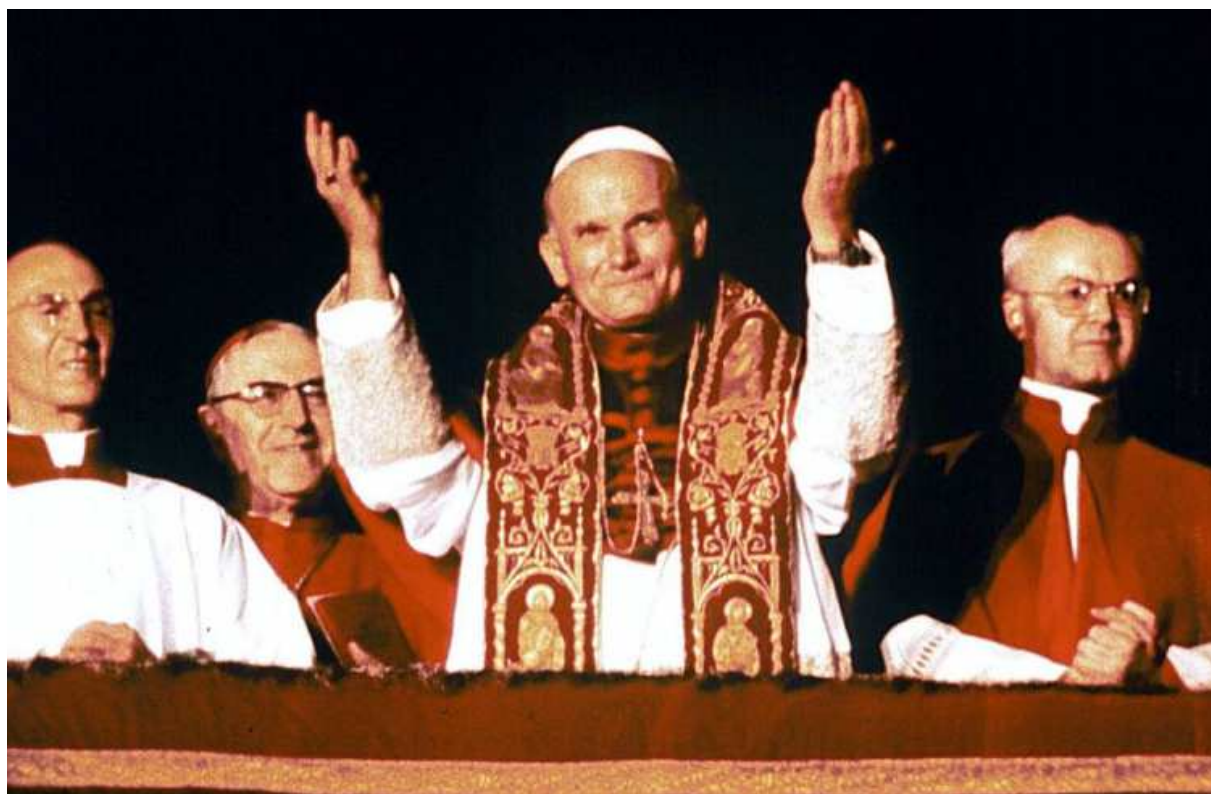
Nowym Ojcem Świętym wybrany został ku zdumieniu i zaskoczeniu wielu, nie Włoch, a Polak. Tego w długich dziejach Kościoła jeszcze nie było. Biskup nie z zachodu Europy, a zza żelaznej kurtyny – wybitny kardynał Karol Wojtyła Metropolita Krakowski. Ten sam, który brał żywy i twórczy udział w obratach VATICANUM II, a dwa lata przed tym konklawe od 5 do 12 marca 1976 r. głosił porywające serce i duszę rozważania wielkopostne dla Papieża Pawła VI zatytułowane ZNAK, KTÓREMU SPRZECIWIĄĆ SIĘ BĘDĄ, które po latach okażą się jakże proroczą analizą oraz wizją świata chrześcijańskiego, ale i świata świeckiego, jego konkluzje są w pełni aktualne do dziś.

Ten sam, który w owładniętej zbrodniczym komunizmem Polsce stale był przez tajne służby inwigilowany i śledzony. Ten sam, który wraz z kardynałem Stefanem Wyszyńskim, nieugiętym i heroicznym Antonim Baraniakiem Biskupem Poznańskim oraz Arcybiskupem Bolesławem Kominkiem Metropolita Wrocławskim odważnie i niezłomnie prowadził naród przez dumne obchody Milenium Chrztu Polski, stale zakłócanie, a nawet profanowane przez PRL-owskie władze, władze z sowieckiego nadania.

Ten sam, który walczył o budowę nowych świątyń, odprawiał Pasterki w polu, na mrozie, dla mieszkańców Nowej Huty, bo odmawiano im prawa do adorowania krzyża i wzniesienia kościoła. Kościoła, który towarzyszył narodowi polskiemu już od tysiąca lat. Ten sam, który prowadził krakowian w procesjach Bożego Ciała oraz ku czci Św. Stanisława po ulicach w pobliżu Katedry Wawelskiej, głosząc Chrystusa i Jego zbawczą naukę „w porę i nie w porę”, wzmacniając ducha wiary, ale także ducha polskości i chwały Rzeczypospolitej.

Ten sam, który jeszcze w 1965 r. wszczął proces informacyjny odnośnie życia i cnót Siostry Faustyny, Apostołki Bożego Miłosierdzia i wyjednał u Stolicy Apostolskiej w dniu 5 kwietnia 1978 r. zniesienie notyfikacji Kongregacji Świętego Oficjum zabraniającej szerzenia kultu Bożego Miłosierdzia w formach przekazanych przez Siostrę Faustynę w jej objawieniach.

Ten sam wreszcie, który był wzorem pobożności i uwielbienia Boga, który miał za sobą karierę naukową i także dorobek, który pisał poezję i był w przeszłości utalentowanym aktorem Teatru Rapsodycznego. Ten sam, którego mowa była zawsze „tak – tak, nie – nie”. Zawsze tak było. Boży człowiek o niewyobrażalnej pracowitości i głębokiej, wrażliwej duszy artysty, tytan modlitwy i wielki przyjaciel ludzi.

Jan Paweł II bezpośrednio po wyborze na Papieża fot. PAP/EPA

Nowy papież, 264. w historii Kościoła, przyjął imię Jan Paweł II. Był pierwszym od ponad 450 lat papieżem nie pochodzącym z Włoch, a także najmłodszym od półtora wieku. Miał 58 lat. Został wybrany w ósmym głosowaniu, większością 99 głosów, spośród 111 uczestników konklawe. W niespełna trzy lata po wyborze na papieża - 13 maja 1981 roku - na placu św. Piotra w Rzymie Jan Paweł II został ciężko ranny w zamachu na jego życie. Tło zamachu do dziś nie jest wyjaśnione.

Nowy papież, pochodzący zza "żelaznej kurtyny" wzbudził ogromne zainteresowanie mediów i polityków na całym świecie oraz życzliwość zwykłych ludzi. Już w pierwszym przemówieniu, zaraz po wyborze, zwrócił się do wiernych, nie po łacinie, jak to było dotychczas zwyczajem papieskim, lecz po włosku, mówiąc prostym i zrozumiałym językiem.

Przesłaniem pontyfikatu Jana Pawła II stały się słowa wygłoszone w homilii podczas mszy inauguracyjnej, odprawionej 22 października 1978 roku: "Nie lękajcie się! Otwórzcie drzwi Chrystusowi!"

Papież Jan Paweł II podczas pierwszego oficjalnego publicznego wystąpienia w Castel Gandolfo. 1978. Fot. PAP/EPA

Jan Paweł II wywarł szczególny wpływ na losy Kościoła i całego świata, między innymi przyczynił się do upadku komunizmu. Angażował się w działania na rzecz porozumienia między wyznawcami chrześcijaństwa, judaizmu oraz islamu. Był pierwszym papieżem, który odwiedził kościół protestancki oraz synagogę, a także rozpoczął publiczny dialog z muzułmanami. Po trwającym 1500 lat sporze, doprowadził do pogodzenia z Kościołem

Ormiańskim. Był też autorem pierwszej encykliki ekumenicznej "Ut unum sint". Jan Paweł II podkreślał, że ekumenizm w Kościele to więcej niż wzajemna tolerancja i akceptacja. To jedność powodowana wewnętrznym pragnieniem każdego człowieka.

Jan Paweł II wielokrotnie przypominał, że człowiek jest stworzony na podobieństwo Boga, czyli jest zdolny do miłowania i przyjmowania daru miłości. Często apelował do wiernych, aby nie wstydzieli się własnej wiary i podkreślał jej znaczenie w życiu współczesnego człowieka. Nazwany papieżem pielgrzymem, Jan Paweł II odbył 104 podróże zagraniczne, odwiedzając 130 krajów. Ponadto odbył 145 podróży po Włoszech. Jako papież, dziewięciokrotnie odwiedził Polskę. Ostatnią pielgrzymkę do kraju, w 2002 roku, Jan Paweł II poświęcił Bożemu Miłosierdziu, któremu powierzył Ojczyznę.

Ojciec Święty Jan Paweł II z Matką Teresą z Kalkuty

Podczas swojej posługi, Jan Paweł II ogłosił 14 encyklik, 14 adhortacji, 11 konstytucji apostolskich, 43 listy apostolskie, zwołał 9 konsystorz, mianował 240 kardynałów (w tym 5 Polaków), 2,5 tys. biskupów, wyświęcił ponad 2 tys. księży, kanonizował 478 świętych (w tym 10 Polaków), beatyfikował 1318 błogosławionych (w tym 154 Polaków), przewodniczył 5 posiedzeniom plenarnym Kolegium Kardynalskiego, 6 zgromadzeniom generalnym zwyczajnym synodu biskupów, jednemu zgromadzeniu nadzwyczajnemu synodu biskupów, siedmiu zgromadzeniom specjalnym synodu biskupów, przyjął ok. 1400 osobistości politycznych oraz wygłosił ok. 4 tys. przemówień (w tym 2,5 tys. za granicą).

Podczas 104 swoich podróży zagranicznych Jan Paweł II spotykał się z ludźmi chorymi i niepełnosprawnymi, a także z młodzieżą i inteligencją. Spotykał się nie tylko ze środowiskami Kościoła katolickiego, lecz również z przedstawicielami innych chrześcijańskich Kościołów, a także z wyznawcami religii niechrześcijańskich. Zgodnie z nauczaniem Soboru Watykańskiego II, Jan Paweł II szczególnie nacisk kładł na dobre stosunki Kościoła katolickiego ze "starszymi braćmi w wierze", tj. z Żydami. W porównaniu z poprzednimi pontyfikatami, za pontyfikatu Jana Pawła II Stolica Apostolska zdołała dokonać znaczącego postępu na drodze zbliżenia do judaizmu i islamu.

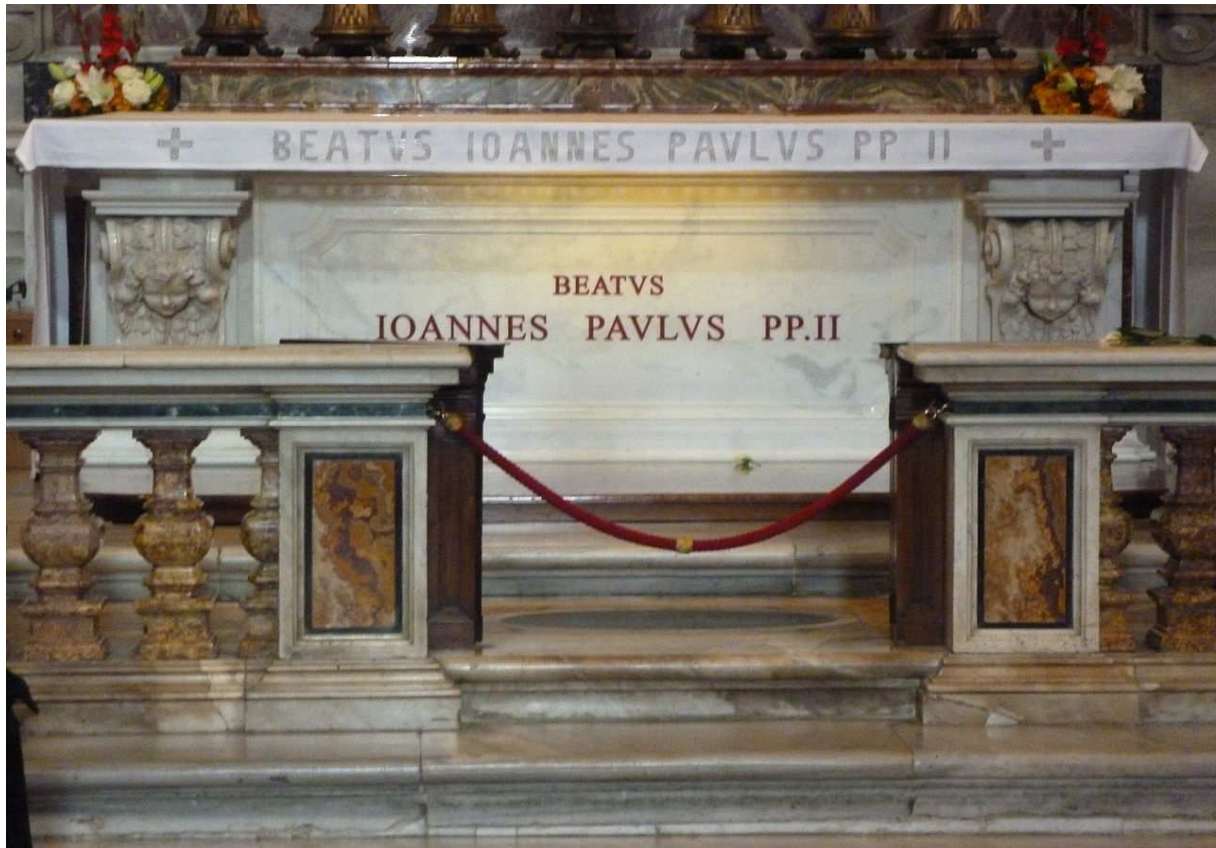
W czasie swojego pontyfikatu Jan Paweł II często podejmował się mediacji i wzywał do zaniechania przemocy w różnych wielkich konfliktach, takich jak wojny w Zatoce Perskiej, Libanie i Bośni. Z reguły Jan Paweł II był przeciwko stosowaniu takich środków nacisku, jak blokady ekonomiczne, ponieważ uważał je za represje godzące głównie w niewinną ludność.

Niekwestionowana na świecie jest opinia, że wybór Polaka na papieża, a następnie jego działalność, w dużej mierze przyczyniły się do obalenia komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej i do powrotu wolności i demokracji w tym regionie świata. Jan Paweł II był człowiekiem o głębokiej maryjnej pobożności, co znalazło swój wyraz w papieskim herbie z literą M i łacińskim zawołaniem, w którym zwracał się do Matki Boskiej - Totus Tuus (Cały Twój).

Pontyfikat Jana Pawła II nie tylko przyczynił się do przezwyciężenia podziału na dwa wrogie bloki. Ogłoszeniem "Mea culpa" Kościoła za grzechy jego wyznawców wobec przedstawicieli innych religii i kultur otworzył drzwi do pojednania chrześcijan z żydami i muzułmanami.

Przez lata najdłuższego pontyfikatu na przełomie XX i XXI wieku, Jan Paweł II był nowatorem i odnowicielem Kościoła. Wbrew wielu członkom Kolegium Kardynalskiego, które dziś niemal w całości pochodzi z jego nominacji, odważył się z okazji Roku Jubileuszowego przeprowadzić millenijny rachunek sumienia Kościoła. Poprosił m.in. o wybaczenie krzywd wyrządzonych w ciągu dwóch tysięcy lat przez jego wiernych wyznawcom innych religii. Przepraszał za inkwizycję i inne akty przemocy popełniane w imię Krzyża. Poszedł modlić się do synagogi, najpierw jako arcybiskup Krakowa, potem jako pierwszy papież.

Jan Paweł II cieszył się wielkim autorytetem moralnym w świecie jako obrońca praw człowieka i inicjatyw podejmowanych na rzecz zachowania pokoju. Równocześnie sławił dobre imię Polski w świecie. W 1993 roku, podczas uroczystości z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja, były prezydent Lech Wałęsa nadał papieżowi pierwszy w II RP Order Orła Białego. Papież odebrał order 22 maja 1995 roku w Skoczowie. W 1994 roku został również pierwszym laureatem "Nagrody Rzymu za zasługi dla pokoju i akcje humanitarne" oraz Człowiekiem Roku tygodnika "Time". Po raz drugi Człowiekiem Roku został wybrany w 1996 przez tygodnik "Newsweek". W 1995 roku uhonorowano go też specjalną nagrodą organizacji religijnej The Christophers za książkę "Przekroczyć próg nadziei".

Grób Jana Pawła II w Kaplicy św. Sebastiana (napis na płycie nagrobnej po kanonizacji został zmieniony na SANCTVS)

Jan Paweł II zmarł 2 kwietnia 2005 roku w wieku 84 lat. Został pochowany w Watykanie. Kilka tygodni po jego śmierci, papież Benedykt XVI ogłosił, że korzystając z przysługującego mu prawa, przyspieszył rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego swego poprzednika. Była to odpowiedź głowy Kościoła Katolickiego na wołanie tysięcy wiernych podczas pogrzebu Jana Pawła II, skandujących "Santo subito!", czyli "Święty natychmiast!":

Po kilkuletnim procesie beatyfikacyjnym, 1 maja 2011 roku w Watykanie, Jan Paweł II został wyniesiony na ołtarze przez papieża Benedykta XVI jako błogosławiony. 27 kwietnia 2014 roku został ogłoszony świętym. Mszy kanonizacyjnej na placu św. Piotra przewodniczył papież Franciszek.

Liturgiczne wspomnienie papieża Polaka przypada 22 października, czyli w rocznicę inauguracji jego pontyfikatu.

(PAP)